

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

Dossier

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

Oostende :

31868

Halve Maan Batterij Hundius Mortierbunker

Datum 27 september 2000

Versie 1.0

Dossier opgemaakt door: **F. Philippart en E. Leysen**
(leden van het dagelijks bestuur van de Simon Stevinstichting)

De **Simon Stevinstichting** is een vereniging die de volgende punten als doel heeft :

- de studie en het behoud van oude buiten gebruik gestelde militaire bouwwerken,
- informatie hierover verstrekken aan alle geïnteresseerden,
- adviseren bij restauraties.

De Stichting is lid van :

- VCM,
- de Europese Fortress Council Group,

en nauw verbonden met :

- de CLHAM (Centre d'Histoire et Archéologie Liègois d'Armement Militaire),
- de Menno Van Coehoorn (Nederlandse Vereniging) en
- de Fortress Study Group (Engelse vereniging).

De Simon Stevinstichting stelt zich tot doel de studie, de instandhouding c.q. de restauratie te bevorderen van oude, buiten militair gebruik gestelde vestingwerken, als gedenkteken van geschiedenis en kunst en als natuurmonument. WMF behandelt specifiek de moderne fortificatie.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

Dit dossier werd opgemaakt door de Werkgroep Moderne Fortificatie op aanvraag van de voorzitter van vzw Fort Napoleon die door middel van lobbying het Fort Napoleon gered heeft van een gewisse ondergang.

De vzw wil nu actie ondernemen om de drie Duitse bunkersites, op de oosteroever van Oostende, van de verwaarlozing te redden en te laten openstellen voor het publiek; een actie die de heropleving van de oosteroever zeker ten goede komt.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

Antwerpen, 06 oktober 2000

Mr K DIRICKX
Taboralaan 182

8400 OOSTENDE

Geachte Heer,

Betreft de bunkersites op de oosteroever van Oostende.

In bijlage vindt U de plannen die U nog gevraagd heeft om het dossier te complementeren.

Als U nog vragen heeft, gelieve me dan gerust te contacteren.

Dank bij voorbaat.

Met beleefde groeten,

Frank PHILIPPART
Bestuurslid
Oosterveldlaan 146

2610 ANTWERPEN(WILRIJK)
03/449.24.85 (privé)
03/244.47.69 (werk)
Fphilippart@be.safmarine.com

I. Situering & typering

Het betreft hier Duitse bunkers, bakstenen gebouwen en loopgraven van de Atlantikwall, uit de tweede wereldoorlog, allen gelegen in Oostende in het havengebied tussen de havengeul en het fort Napoleon.

Het **eerste domein** wordt de "**Halve Maan**" genoemd en is begrensd tussen de havengeul, de Luisbosstraat, de Halvemaandijk en de Vuurtorenweg. Het gebied heeft kadastrummer 818b en werd geklasseerd als monument op 03 oktober 1997.

De site omvat een commando-bunker, drie FLAK bunkers (luchtafweergeschut), een flankeringskazemat en verscheidene andere.

Het **tweede domein** is het terrein van de "**Batterij Hundius**" en is begrensd tussen de Vuurtorenweg, de Spinoladijk en het fort Napoleon. Het gebied heeft kadastrummer 42h2 en werd geklasseerd als monument op 03 oktober 1997.

Deze batterij omvat een vuurleidingspost, vier geschutskazematten, munitie- en manschappenbunkers, een loopgravenstelsel en talloze andere bouwwerken.

Het **derde domein** is een mortierbunker, gelegen aan de havengeulkaai, achter de slipway.

Op het grasplein, tussen de twee sluisgebouwen, staan twee bunkers. De hierbeschreven bunker is de grootste, en staat het dichtst bij het sluisgebouw dat kadastrummer C823 draagt. De bunker werd geklasseerd op 10 juni 1998.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

II. Contacten

* de batterij Hundius en de Halve Maan

"Domein van het Vlaams Gewest voor Waterwegen en Zeewezen. Dep Lin."

Vrijhaven straat 3

8400 Oostende

Tel : 059/50.70.37

De contactpersoon voor de Halve Maan is

Mr Cnudde, 059/55.42.96. (havengebied)

De contactpersoon voor de batterij Hundius is

Mr Manhout, 059/55.42.98 (dijken)

Het terrein van de "Batterij Hundius" werd in concessie gegeven aan de

"vzw Koninklijke Marine Kadettencorps" (zeescouts).

Kpt Godts

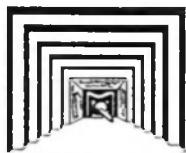
Driftweg 95

8450 Bredene

* De mortierbunker

Havendienst

Mr P Vermandel, havenkapitein, 059/32.16.87

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

III. Geschiedenis

Wereldoorlog I

Tijdens de eerste wereldoorlog was de Belgische kust van het zwin tot aan Nieuwpoort het enigste stuk kust dat de Duitsers bezet hadden. Om dat kleine stukje te verdedigen hadden ze talloze geschutsbatterijen opgesteld in de duinen en in het achterland. Zo stond de Duitse batterij Eylau op de Halve Maan met twee 52 mm kanonnen. Uit deze periode resten nog enkele bouwwerken.

Wereldoorlog II

Toen de Duitsers in 1940 België bezetten, werden de belangrijkste havens al snel verdedigd. De havens kregen dan de naam Stützpunkt (Stp), wat betekent dat de haven een weerstandskern bezat om een mogelijke vijandelijke aanval tegen te gaan.

Naarmate de oorlog vorderde en de Duitsers meer en meer een geallieerde invasie vreesden, werden de havens meer en meer versterkt, alsook Oostende. Het werd omgebouwd tot Stützpunkt Gruppe (StpGr) en bestond uit drie Panzer-Stützpunkten : PzStp Stene, PzStp Ostende Hafen en PzStp Blauwe Schleuse. Daarnaast bestond de Marineverdediging uit de MKB Hundius (Marine Küsten Batterie) en de MKB Kursaal. De batterij Hundius was de 2^e batterij van MAA 204 (Marine Artillerie Abteilung) dat onder het bevel stond van de 'Seekomandant Pas de Calais' en ze was mee opgenomen in de "StpGr Oostende".

Halve Maan

Op 01 februari 1943 werd op de Halve Maan de eerste "Batterij Hundius" met vier 7.5 cm FK 02/26 (p) kanonnen geïnstalleerd.

Vanaf 1943 werd de "Halve Maan" uitgebouwd tot het Hoofdkwartier van Panzer - Stützpunkt Hafen. Tegelijk werd hier een batterij licht luchtdoelgeschut geïnstalleerd, bemand door een Zug (peleton). Deze was uitgerust met drie lichte luchtdoelkanonnen; een (vermoedelijk) 2 cm FlaK en tweemaal een 4 cm FlaK 28 (e).

Batterij Hundius

De MKB Hundius werd op 01 juli 1943 verplaatst naar zijn huidige plaats en kreeg vier 10.5 cm SK L/40 kanonnen. Aanvankelijk stonden die op open beddingen, maar op 04 mei 1944 werd er voor elk van de vier kanonnen een geschutkazemat gebouwd. Dit was volgens de orders van het Duitse opperbevel om alle geschut te overbunkeren.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

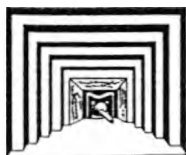

Na de oorlog...

In 1950 nam de Belgische Zeemacht de leegstaande terreinen en gebouwen terug in gebruik. Zij richtte de gebouwen in om er, in tijd van oorlog, de "Maritieme Commandopost van de Kust" te installeren.

Later werd er door de Marine een elektriciteitscentrale geïnstalleerd die de autonomie van het domein moest vrijwaren en die eventueel ook de vuurtoren van stroom kon voorzien. Ze bouwden er verder een krachtig radiocommunicatiestation en op de Halve Maan werd een radarstation ingericht om de schepen te leiden en om de kust te bewaken.

IV. Detailbeschrijving

De Duitsers hadden de gewoonte bunkers te bouwen volgens bepaalde plannen en al die modellen hadden een nummer. Een bunker volgens een type-plan wordt een Regelbau genoemd.

Halve Maan

De Halve Maan wordt thans doormidden gesneden door de toegangsweg.

Links en rechts van deze weg liggen twee bakstenen munitiemagazijnen die dateren van voor de tweede wereldoorlog (21, 27).

Ten oosten van deze weg, vlak bij de ingang, treft men een bakstenen verblijf, een munitiemagazijn en een manschappenbunker aan. Deze laatste is een bunker voor 15 man, een Regelbau 656 (bouwwerk 2). Dit type werd meestal voor de Kriegsmarine gebouwd en is een zeldzame constructie. Deze bunker is binnenin in zeer goede staat met een aantal technische teksten op de muren.

Achter deze manschappenbunker, staat een lichte constructie met een, nog onbekende, functie.

Op de top van de duin staat een commandobunker (1). Dit is een Regelbau 610 en was de commandopost van Stp Hafen. Deze bunker werd volledig heringericht door de Belgische Marine.

Achter de commandobunker staat de resterende sokkel (10), vermoedelijk van de eerste opstelling van de batterij Hundius. Hier staat ook een lichte observatiebunker met een grotendeels dichtgebetoneerde kijkspleet (9).

Ten westen van de weg, op de top van de duinen staat een machinegeweerbunker die het strand flankiert, Regelbau 515 (6). Dit type, dat oorspronkelijk ontworpen was om gebouwd te worden aan de Westwall, is vrij zeldzaam, temeer omdat het zijn dikke pantserplaat nog heeft.

Op dit stuk van de Halve Maan stond de batterij luchtafweergeschut (FlaK) waarvan nog alle bouwwerken aanwezig zijn.

Bovenop de duinen, nabij de machinegeweerbunker ziet men een bunker met bedding voor luchtafweergeschut (11), Regelbau L410A. De bedding heeft een kleine en een brede ingang. De brede ingang diende voor het geschut en werd afgesloten door balken in de uitsparingen te laten zakken. De kleinste diende voor de manschappen.

De volgende open bedding heeft geen bunker (5).

De derde bunker met een open bedding is een zeldzaamheid. Het betreft hier een de commandopost voor batalion, L421A (3).

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

Verder treft men hier nog bakstenen verblijven en een betonnen munitiemagazijn van een lichte constructie.

MKB Hundius

De MKB Hundius kan als voorbeeld dienen voor de opbouw van een Duitse batterij. De open beddingen voor het geschut lagen in een halve cirkel rond de vuurleidingspost. Deze grote vuurleidingspost voor zware en middelzware batterijen, M157 (1), is het paradepaardje van de batterij. De observatiegleuven werden dichtgebetoneerd en de bunker werd door de Marine heringericht. De Belgen hebben na de oorlog een tunnel aangelegd van de ingang tot aan de omheining van het domein. Deze ingang (14) werd geïncorporeerd met een manschappenbunker voor twee groepen, type 502 (13).

De linker- en de rechterkant van de batterij zijn quasi identiek, er zijn namelijk evenveel geschuts-, munitie- en manschappenbunkers aan beide kanten.

Vooraan heeft men vier geschutskazematten van het type 671 (2, 3, 4, 5). De twee middenste bunkers werden gebouwd op de plaats van de twee voorste open beddingen. Toen men de kazematten bouwde, heeft men het principe van de halve cirkel verlaten en de kazematten op één lijn gezet.

De andere open beddingen (22, 23) liggen links en rechts van de vuurleidingspost.

Per open bedding heeft men een munitiebunker (6, 7, 8, 9), type 52aSK. Deze liggen onder de grond voor een maximale bescherming. In een aantal bunkers vindt men nog een bunkernummer.

Per twee kanonnen heeft men een manschappenbunker (10, 12) voor twee groepen, een type 502. Hier treft men ook een bunkernummer aan.

Aan de noordkant van de batterij heeft men een mini-souterain dat een machinegeweerpost (26), een verblijf (17) en een loopgraaf met elkaar verbindt.

Op achterste duinengordel ligt een kleine loopgraaf (28) met kleine uitkijkposten (27).

Naast de vuurleidingspost staat een lichte constructie van baksteen voor een mitrailleur.

Aan de ingang van het domein staat weer een munitiebunker (11) en enkele bakstenen verblijven.

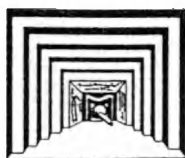
Mortierbunker 633

Deze bunker is een mortierbunker, Regelbau 633.

De hoofdbewapening bestond uit een 5 cm mortier M19 met een maximum vuurbereik van 750 m. Deze was geïnstalleerd onder een zware, gepantserde stalen klok.

De taak van dit type bunkers bestond uit de verdediging van de stranden en Stützpunkten.

Door krombaanvuur was hij in staat weerstandsnesten uit te schakelen die niet door direct vuur, vanuit MG- of PAK- (Panzer Abwehr Kanone) kazematten, vernietigd konden

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

worden. Daardoor was het ook niet nodig dat hij in de vuurlinie lag en men zal hem dan ook altijd achter de hoofdlinie aantreffen. De coördinaten kreeg hij in eerste instantie voornamelijk van waarnemers en observatieposten in de vuurlinie. In tweede instantie werden de waarnemingen verricht vanuit de externe, open observatieruimte (Tobruk) of met de periscoop.

De bunker heeft één ingang, een bemanningsverblijf, een munitiemagazijn, een atelier en de geschutskamer onder de stalen klok.

De bunker heeft de eigenaardigheid om muren van 3 m dik te hebben, behalve aan de toegangskant. Normaal werden dit soort bunkers met wanden van 2 m dik gebouwd.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

V. Verantwoording

De mortierbunker en de twee andere domeinen werden geklasseerd omwille van hun uniekheid voor België, hun zeldzaamheid voor de Atlantische kust, en hun goede conservering. Zij vormen een mooie weerspiegeling van de toenmalige militaire architectuur.

De mortierbunker is een zeldzame bunker die weinig gebouwd werd omdat de mortier een duur en complex wapen was. Bovendien heeft deze bunker nog al zijn pantserdeuren en staan er op de muren nog originele Duitse opschriften.

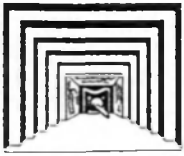
De batterij Hundius is sinds de oorlog compleet gebleven, er werd niet afgebroken of ingrijpend veranderd. Bovendien is het een standaard batterij. Ze mag als een schoolvoorbeeld gesteld worden voor een typische "Marinekustbatterij (MKB)" van de Atlantikwall. Als men naar de bunkers kijkt, dan kan men stellen dat hier ook weer enkele zeldzame constructies staan; oa de centrale vuurleidingspost en de varianten van munitiebunkers.

Ten slotte ligt de batterij in een mooi stukje duingebied.

De Halve Maan is een verzameling van bunker groepen die elk hun eigen verhaal vertellen.

De FlaK batterij is hier ook weer compleet gebleven en de bouwwerken zijn uniek voor België, zonet zeldzaam voor Europa. De mitrailleurbunker met zijn pantserplaat en de manschappenbunker werden op zich al niet zo veel gebouwd en zijn thans raar geworden omwille van de algemene afbraaktendens.

Zij kunnen, alle drie, niet vergeleken worden met Raversijde, omdat het hier om andere functionaliteiten en gebouwen gaat. Zij zijn complementair aan elkaar.

VI. Ontsluiting van het gebied

De drie sites liggen op loopafstand van elkaar en op een rechte lijn met het Fort Napoleon.

Mortierbunker 633

Afsluiten

Het gemakkelijkst is de mortierbunker. Deze kan afgesloten worden met een deur, dewelke reeds aanwezig is.

Presentatie

1. Een educatief bord over de bunker met het grondplan en de functie van de verschillende kamers dient buiten geplaatst te worden.
2. Het heraankleden van de verschillende kamers met meubulair en materieel lijkt de beste oplossing.
3. Voor de mortier kan men een replica laten bouwen. Het CIOS (Channel Islands Occupation Society) zijn thans met een zelfde project bezig en die plannen zouden voorradig moeten zijn.
4. Wellicht is het nog interessanter een originele mortier te installeren. Bij nader onderzoek is gebleken dat er in Nederland en Denemarken nog een paar overgebleven mortieren zijn. Voor Nederland is dat een mortier die in een zelfde type van bunker gemonteerd staat in Breskens. Naar verluid zou deze bunker onder de grond van van een brandweeterrein liggen.

Hundius & Halve Maan

Afsluiten

Voor de Halve Maan en de batterij Hundius dient, als belangrijkste, een goede, duurzame onheining geplaatst te worden.

Presentatie

1. Een educatief bord met het grondplan en de functie van de verschillende bunkers dient buiten geplaatst te worden.
2. Het is de bedoeling dat de bezoekers een bepaald traject afleggen en zo de site leren kennen. Het te volgen traject vindt men terug op de grondplannen in bijlage.
3. Een wandelpad van bv dolomiet zal moeten aangelegd worden langsheen dit traject. Dolomiet heeft de voorkeur op klinkers daar de laatste afbreuk doen aan het duineneffect.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

4. Educatieve borden met het grondplan en de functie van de bunker en de verschillende kamers dienen bij iedere bunker langs het traject geplaatst te worden.
5. De bunkers dienen onder alle omstandigheden afgesloten te kunnen worden, welliswaar met een middel dat origineel is of dat geen afbreuk doet aan het originele uitzicht van de bouwwerken. Terugplaatsen van pantserdeuren en/of hekken is aan te raden.
6. Het zou interessant zijn één bunker van elk type terug aan te kleden met meubulair en materieel.
7. Naar analogie met Raversijde lijkt het niet irreëel om op één van de open beddingen van de Halve Maan een luchtdoelkanon te plaatsen. Type 4 cm Bofors kanon.
8. Naar verluid zouden er in Noorwegen nog enkele 10.5 cm SK L/40 kanonnen staan zoals zij gebruikt werden op de batterij Hundius. Misschien kan er zo een kanon terug geïnstalleerd worden.
9. Als "low budget" oplossing worden de twee sites afgespannen en vinden er geleide bezoeken plaats op aanvraag.
10. Een kantoor voor toegangscontrole, sanitair en wacht- en tentoonstellingsruimten kunnen onder gebracht worden in de bakstenen gebouwen die thans bij de ingangen staan.
11. Van elk type zou er een bunker bezocht kunnen worden.
Op de Halve Maan : 656 (2), 515 (6), L410A (11) en L412A (3).
Op de MKB Hundius : 671 (4), 502 (12), 52aSK (8) en M157 (1).

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstituering vzw

VII. Renovatie

Mortierbunker 633

1. Het nabijverdedigingsschietgat is dichtgemetst en dient terug opengemaakt te worden,
2. Rommel en vuil dienen uit de nooduitgang en schacht verwijderd te worden.
3. Alle metalen delen (deuren, luiken,...) dienen deskundig tegen roest behandeld en/of geschilderd te worden in de originele kleuren.
4. Op het dak dient het losgekomen hellingsbeton terug bijgesmeerd te worden om terug een goede waterafhelling te bekomen en waterinfiltratie te vermijden.
5. Tegelijkertijd dienen mos en gras van het dak verwijderd te worden om verdere aantasting van het beton te vermijden.
6. De muurteksten dienen opnieuw in de verf gezet te worden.
7. De muren hebben een schoonmaakbeurt nodig. Opgepast, onder de oude verflaag kunne nog technische teksten schuilgaan.
8. De halfronde, bakstenen schacht van de nooduitgang dient plaatselijk wat bijgewerkt en hervoegd te worden. Om alles terug origineel te maken kan deze aan de buitenkant aangeaard worden.

Halve Maan

1. De hinderende begroeiing rond de kazematten dient verwijderd te worden. Hiermee wordt begroeiing bedoeld die het uitzicht en de toegang tot de kazematten ontzegt.
2. De verzande kazematten (toegangen en schietgaten) dienen vrijgemaakt te worden.
3. Alle rommel en vuil verwijderen uit de bunkers en van het terrein.
4. Eventueel verwijderen van naoorlogse bakstenen gebouwen zodat het domein terug zijn originele functie krijgt.
5. De dichtgebetonneerde en/of gemetste toegangen van bunkers en bakstenen bouwwerken terug openmaken.
6. Opkuisen van de originele gemetste trap en plaatselijk herstellen en hervoegen.
7. De loopgraaf rechts van het domein (aan de 610 (bouwwerk 1)) terug vrijmaken en herstellen.
8. Bijschilderen van de geschilderde nummering op de muren in de ingangen van de bunkers.

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

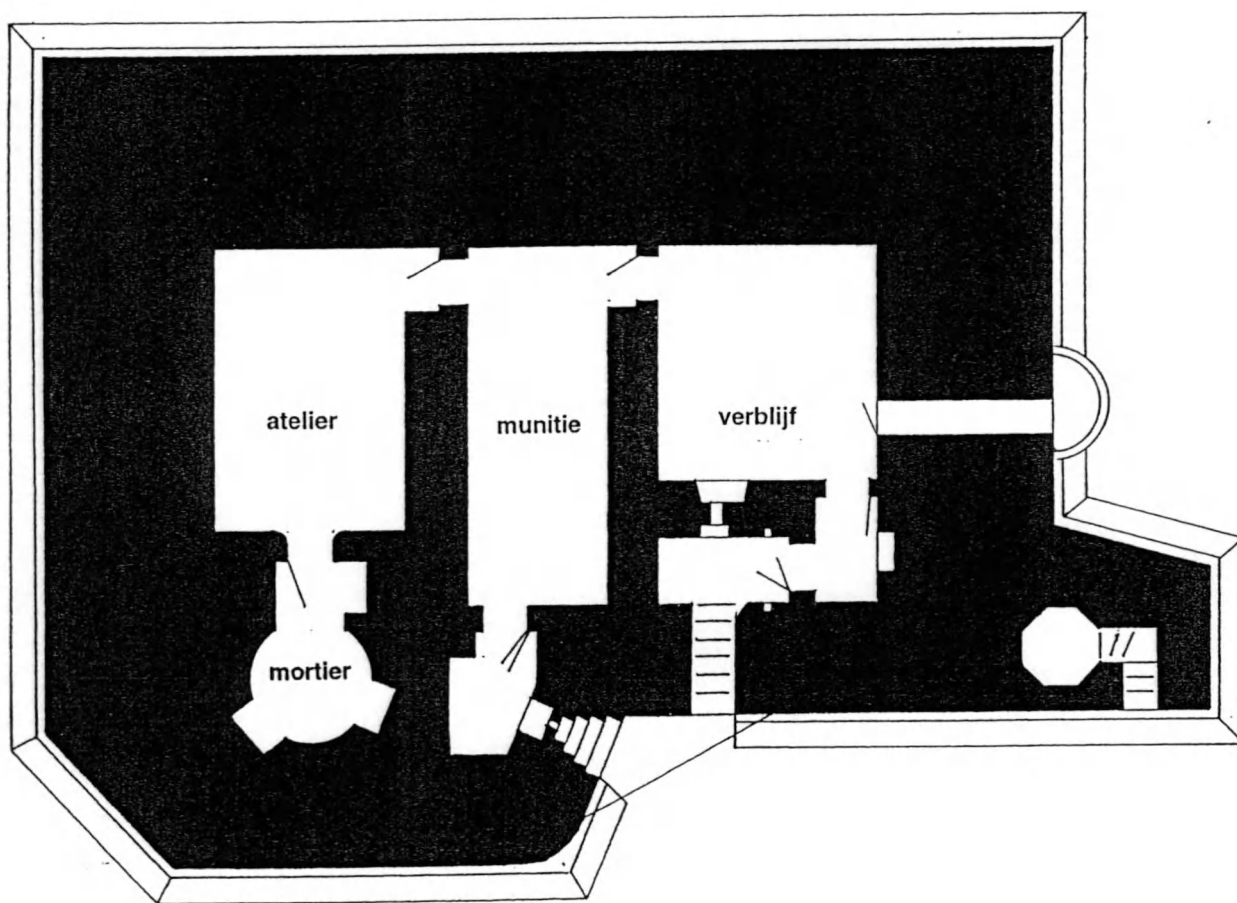
Batterij Hundius

1. De hinderende begroeiing rond de kazematten dient verwijderd te worden. Hiermee wordt de begroeiing bedoeld die het uitzicht en de toegang tot de kazematten ontzegt.
2. De verzande kazematten (toegangen en schietgaten) dienen vrijgemaakt te worden.
3. Alle rommel en vuil verwijderen uit de bunkers en van het terrein.
4. De holle wegen naar de kazematten zouden terug uitgehold moeten worden.
5. De verzande loopgraaf dient helemaal terug vrij te komen. Op sommige plaatsen moet de bakstenen muur terug hervoeegd te worden. De bakstenen kunnen eventueel met een speciaal produkt tegen verdere vertering bewerkt worden.
6. Uit manschappenbunker nr 10 (Regelbau 502) dient de stookolietank en bijhorigheden verwijderd te worden zodat de bunker zijn originele functie terug krijgt. Dit impliceert een poets- en ontsmettingsbeurt.
7. De afzichtelijke mast dient van de vuurleidingspost (M157) verwijderd te worden, evenals de overblijfselen van de antennes.
8. De dichtgemetste geschutbunkers dienen terug opengemaakt te worden, maar dit houdt in dat de stalen plafondprofielen en stalen overblijfselen met een roestwerende verf behandeld moeten worden. Zij zijn reeds geroest en ze zouden nog meer lijden onder de direkte zeewind, met verdere roest- en erosiegevolgen van dien.
9. De bunkernummers, technische teksten en de fresco dienen terug in de verf gezet te worden. Een verbbeurt voor een aantal binnenruimtes is noodzakelijk als de bunkers bezocht gaan worden.
10. Wat betreft de vuurleidingspost; de dichtgemetste kijksleuven moeten terug vrijgemaakt worden. Raampjes met houten kozijnen, naar analogie met de originele, kunnen deze terug wind- en waterdicht maken.

VIII. Bijlagen

1. Mortierbunker 633

2. de Halve Maan

De gearceerde vormen zijn bakstenen gebouwen, de andere zijn van beton.

- 1 Commandopost voor een versterkte compagnie of een batterij commandant. De kazemat werd na de oorlog heringericht als coördinatiecentrum voor de marine. Type 610.
- 1a Bakstenen gebouw met twee verdiepingen. De benedenverdieping diende voor de stroomvoorziening en de bovenste als kustwachstation. Dit gebouw dateert van na de oorlog.
- 2 Manschappenbunker voor 15 man. Type 656.
Inscriptie : **Ostende**
01-134
V
- 3 Vuurleidingspost met geschutsstand voor een 37 mm FlaK. Type L421A.
Inscriptie : **Ostende**
01-132
V
- 4 Semi betonnen gebouw met één ingang, gang en twee ruimten.
- 5 Geschutsstand voor een 37 mm FlaK. Type 410A zonder bemanningsverblijf.
- 6 MG kazemat in een helling. Type 515.
Inscriptie : **Ostende**
01/V-112
- 7 Observatiepost met linkse ingang. Type Verstärkt Feldmäßig.
- 8 Observatiepost met rechtse ingang. Type Verstärkt Feldmäßig.
- 9 Observatiepost met rechtse observatiegleuf. Opmerkelijke rechtse ingang. Type Verstärkt Feldmäßig.
- 10 Sokkel voor een 75 mm kanon.
- 11 Geschutsstand voor een 37 mm FlaK met sectie commandopost. Type L410A.
- 12 Betonnen munitiebunker.
- 13 Betonnen wachtlokaal (vernietigd).
- 14 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 15 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 16 Betonnen munitiebunker.
- 17 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 18 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 19 Afgeschermd betonnen verluchtingsschacht van een bunker daterend uit 14-18.
- 20 Betonnen munitiebunker. Type Verstärkt Feldmäßig.
- 21 Bakstenen gebouw.
- 22 Bakstenen gebouw. Bergruimte?
- 23 Bakstenen gebouw met bakstenen opbouw. Bemanningsverblijf?
- 24 Betonnen sokkel met houten paal (afgebroken). Doel?
- 25 Trappen.
- 26 Bakstenen gewelven van vroegere gebouwen.
- 27 Bakstenen gebouw, ingegraven, één open zijde met één toegang.
- 28 Bakstenen gebouw, aangehecht aan kazemat L410A, nr 11. Ingegraven, één open zijde.

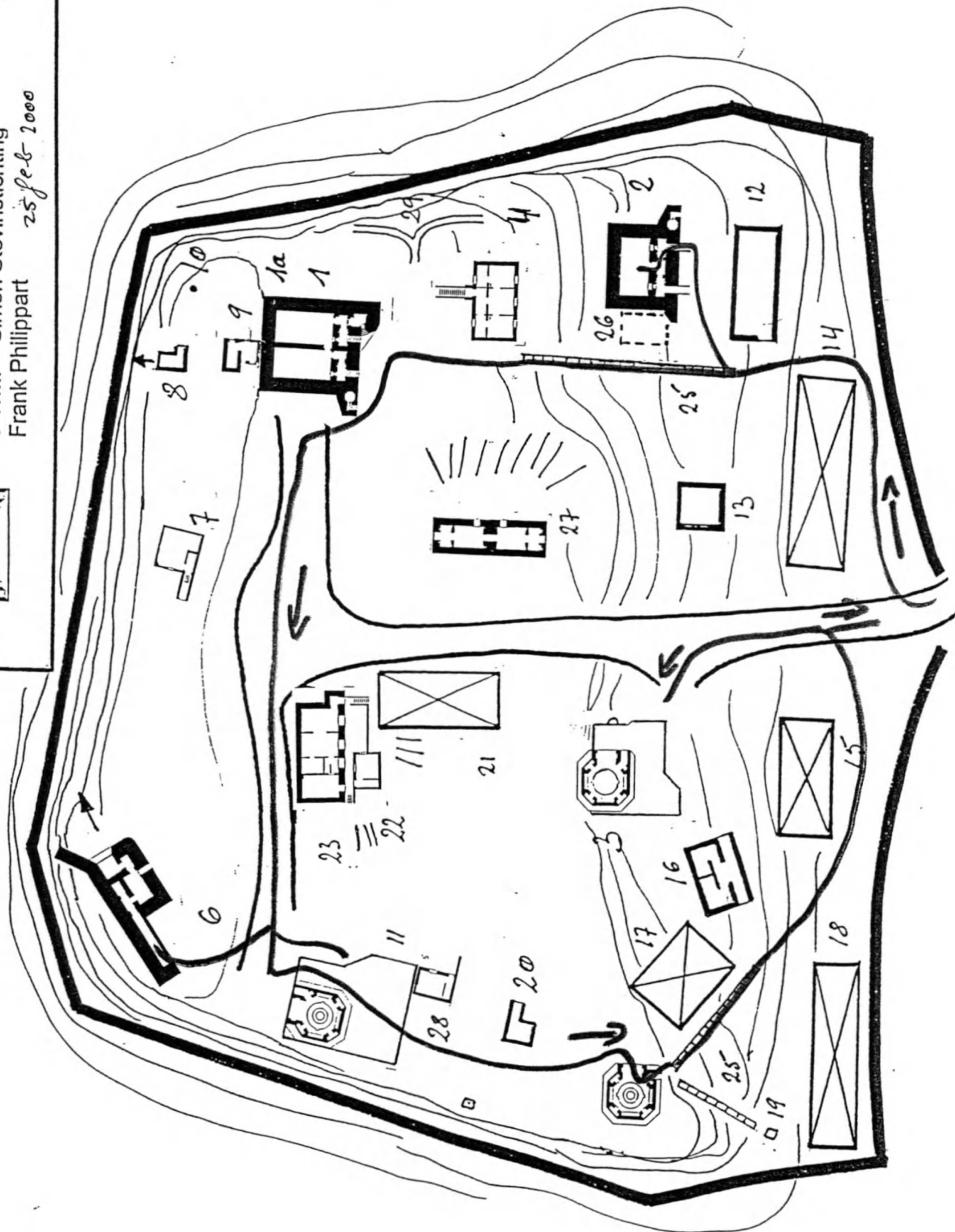
Halve Maan

Oostende

© WMF - Simon Stevinstiting

Frank Philippart

25 feb 2000

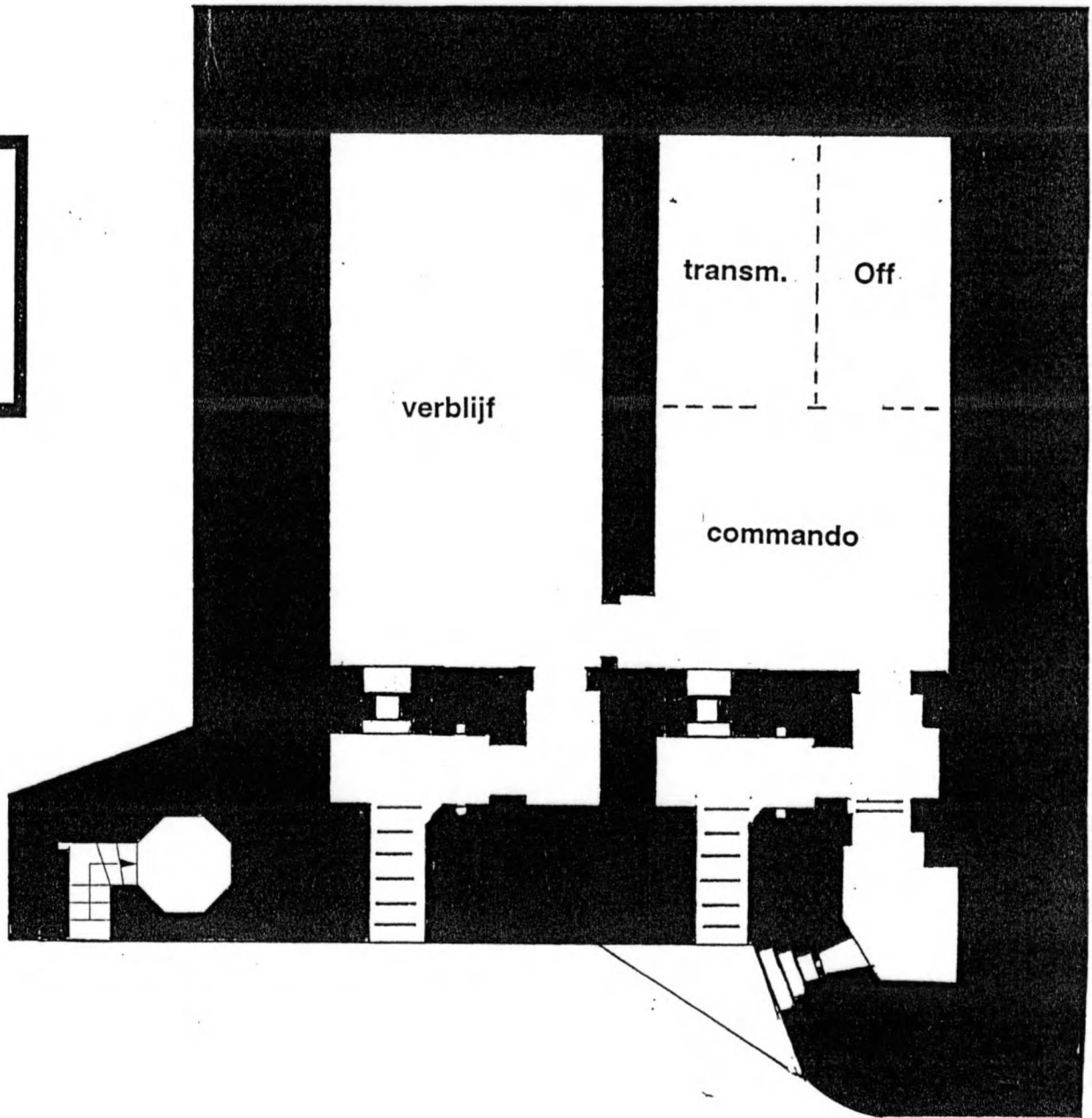
**Commandopost voor een
compagnie of batterij**

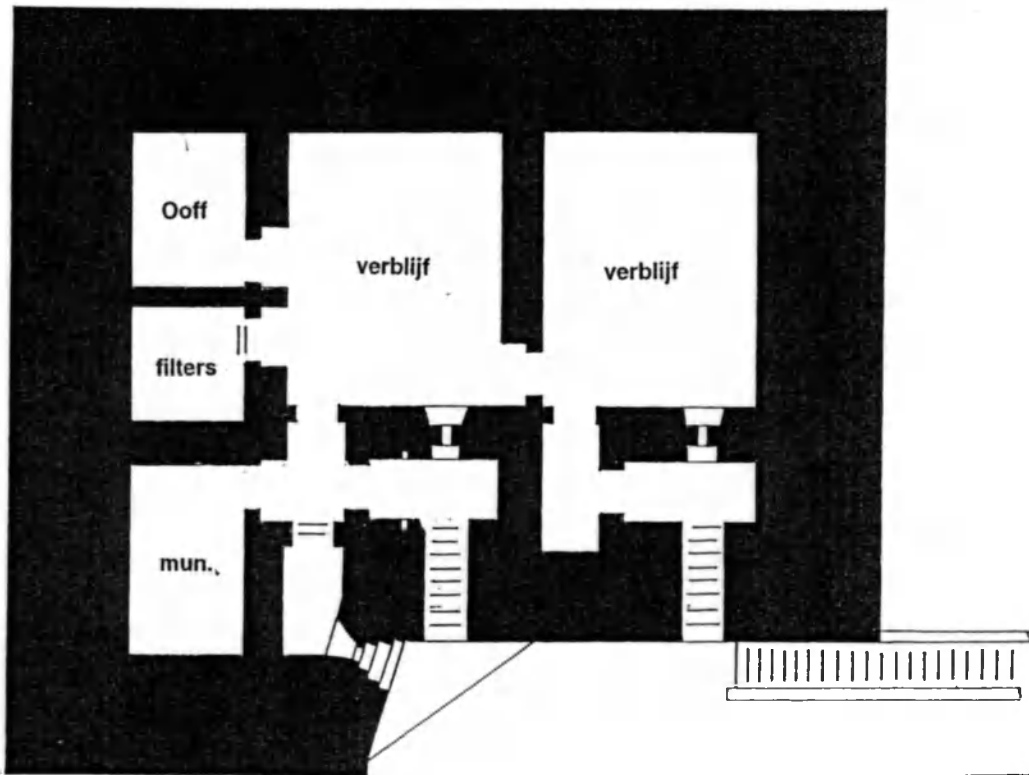
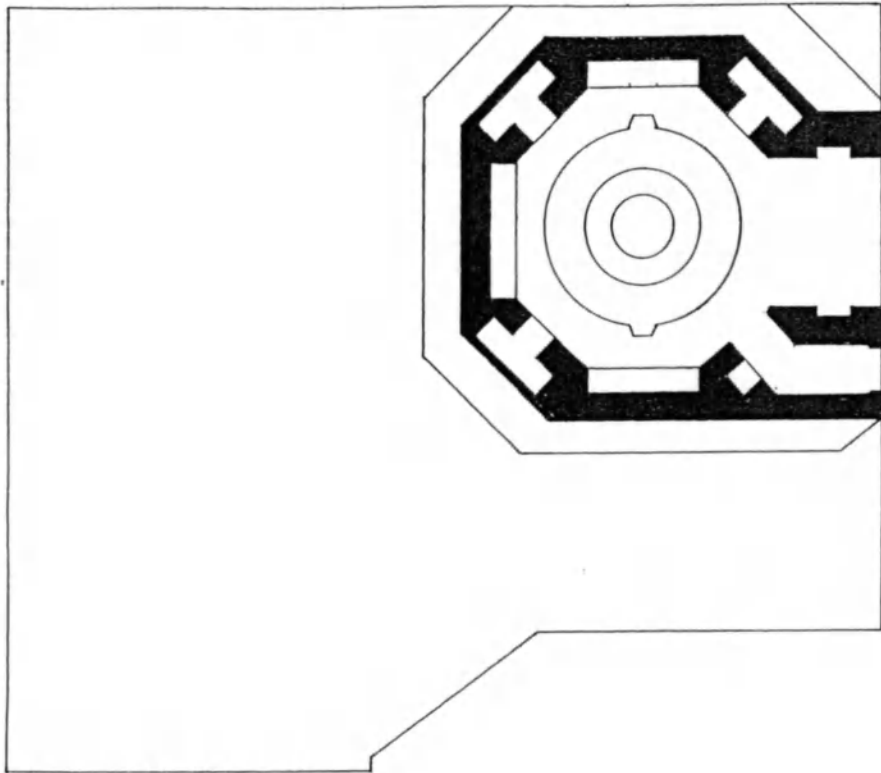

Regelbau 610

Oostende - Halve Maan

© WMF - Simon Stevinstituut
Frank Phillppart

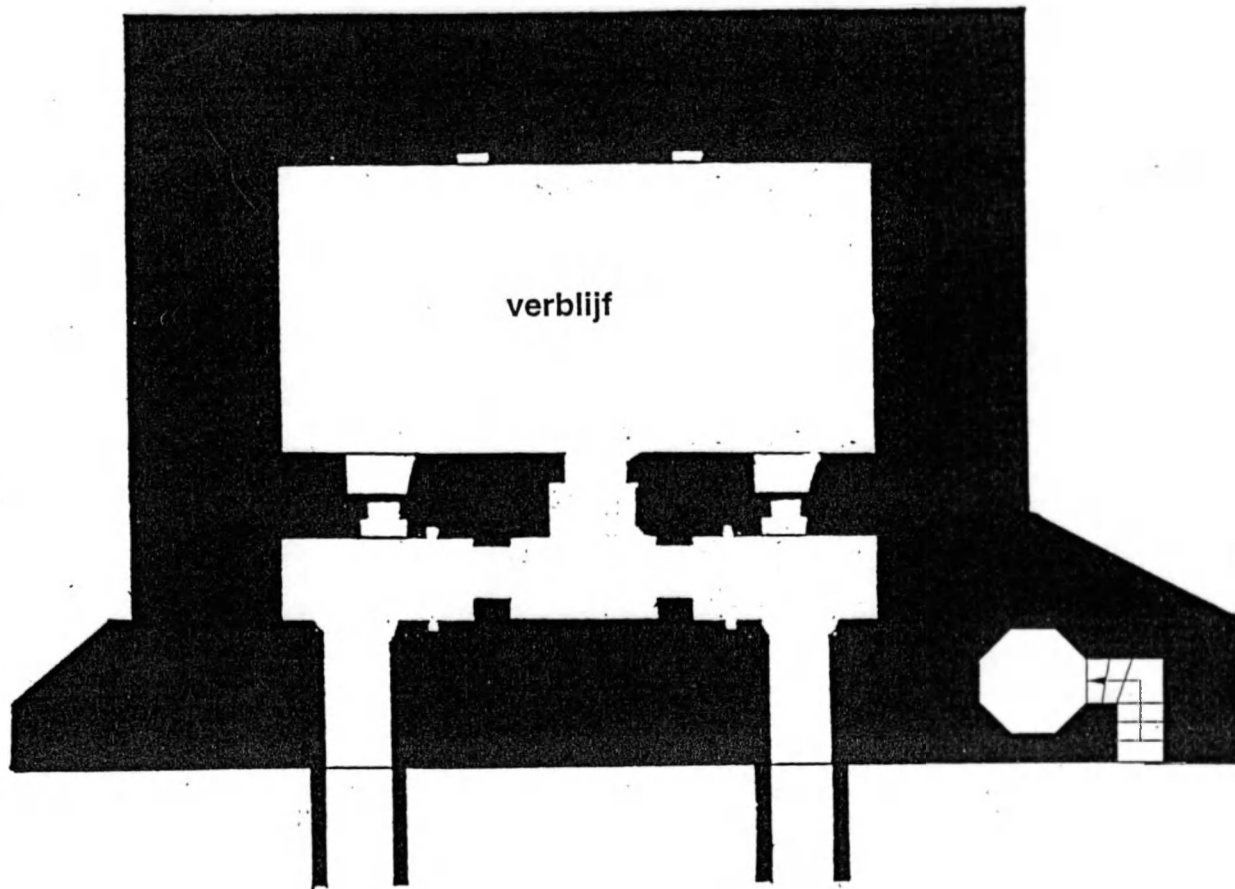

**FlaK-bunker met
peletonsbevelvoering**

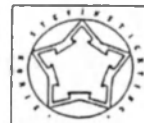
Regelbau L410A
Oostende - Halve Maan

© WMF - Simon Stevinstichting
Frank Philippart

**Manschappenbunker
voor 15 man**

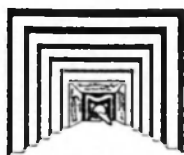

Regelbau 656

Oostende - Halve Maan

© WMF - Simon Stevinstichting
Frank Philippart

3. De batterij Hundius

De gearceerde vormen zijn bakstenen gebouwen, de andere zijn van beton.

- 1 Vuurleidingspost voor zware en middelzware batterijen. Type M157.
- 2 Geschutskazemat, zonder nevenvertrekken, voor een 10.5 cm SK L/40 kanon op een centrale sokkel (120°). Type 671.
- 3 Geschutskazemat, zonder nevenvertrekken, voor een 10.5 cm SK L/40 kanon op een centrale sokkel (120°). Type 671.
- 4 Geschutskazemat, zonder nevenvertrekken, voor een 10.5 cm SK L/40 kanon op een centrale sokkel (120°). Type 671.
- 5 Geschutskazemat, zonder nevenvertrekken, voor een 10.5 cm SK L/40 kanon op een centrale sokkel (120°). Type 671.
- 6 Munitiebunker I. Type Vf 52a SK. Ondergronds.
Nummering : **Ostende**
01/II-100
- 7 Munitiebunker I. Type Vf 52a SK. Ondergronds.
- 8 Munitiebunker I. Type Vf 52a SK. Ondergronds.
Nummering : **Ostende**
01/II-105
- 9 Munitiebunker I. Type Vf 52a SK. Ondergronds met één betonnen ingang.
Nummering : **Ostende**
01/II-104
- 10 Manschappenbunker voor twee groepen. Type 502.
Deze werd door de Zeemacht omgebouwd tot een machinekamer. De olie­bunker en de verluchting restten nog.
Nummering : **Ostende**
01/II-99
- 11 Munitiebunker I. Type Vf 52a SK.
Nummering : **Ostende**
01/II-110
- 12 Manschappenbunker voor twee groepen. Type 502.
Nummering : **Ostende**
01/II-101
- 13 Manschappenbunker voor twee groepen. Type 502.
- 14 Belgische bunker van na 1945 met één ingang die toegang geeft tot bouwwerk 1 (de vuurleidingspost) via een ondergronds gang.
- 15 Bakstenen gebouw, ingegraven. Kantine?
- 16 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 17 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 18 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf?
- 19 Bakstenen gebouw. Bergruimte.
- 20 Bakstenen gebouw. Bemanningsverblijf, keuken?
- 21 Nog niet geïdentificeerd betonnen bouwwerk.
- 22 Open bedding voor middelzwaar geschut.
- 23 Open bedding voor middelzwaar geschut.
- 24 Bodemplaat voor 2 cm FlaK-Vierling.
- 25 Overdekte bakstenen MG post. Type Verstärkt Feldmäßig.

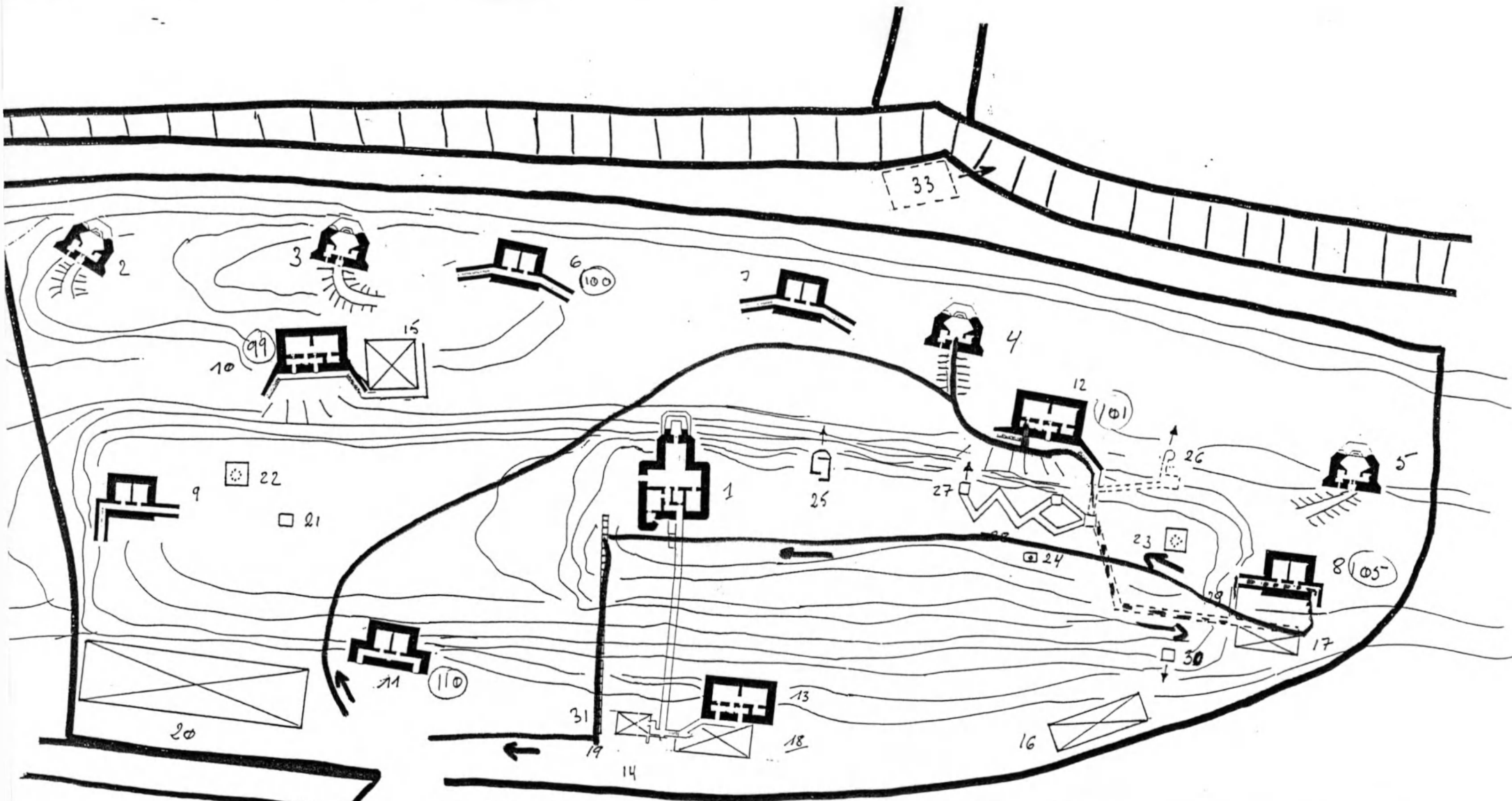

Werkgroep Moderne Fortificatie

WMF is een sectie van de Simon Stevinstichting vzw

-
- 26 Overdekte bakstenen MG post. Type Verstärkt Feldmäßig. De post heeft een stalen pin voor een machinegeweer. Deze is te bereiken via een ondergrondse gang. Zwarte fresco!
  - 27 Overdekte éénmansobservatiepost.
  - 28 Loopgraaf.
  - 29 Begin overdekte loopgraaf.
  - 30 Ingang ondergronds gangenstelsel.
  - 31 Trap.

Batterij Hundius

Oostende

Heden

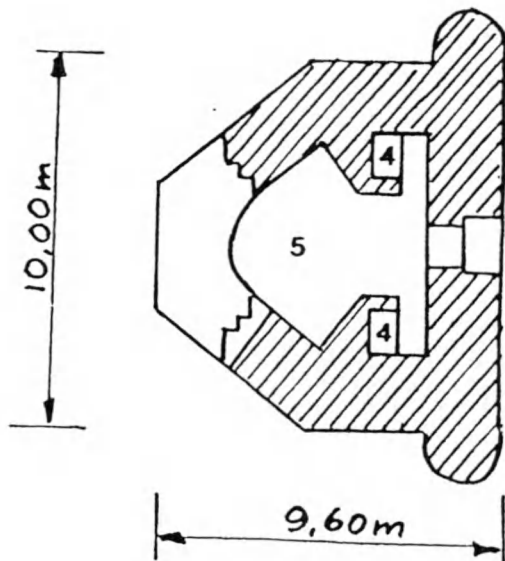
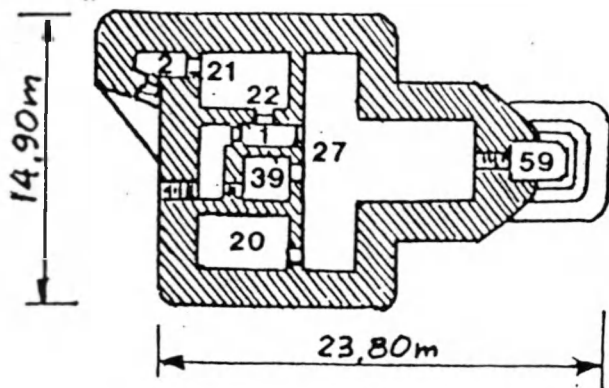
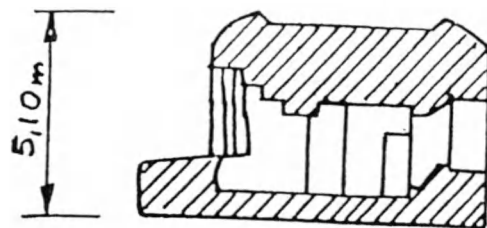
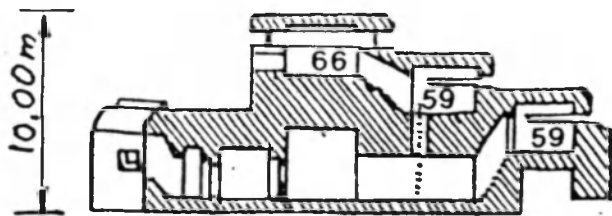
© WMF - Simon Stevinstichting

Frank Philippart

30-nov-99

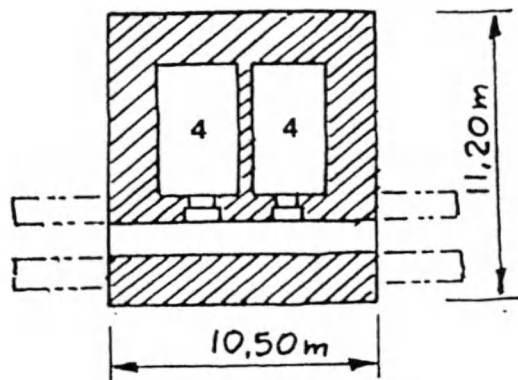
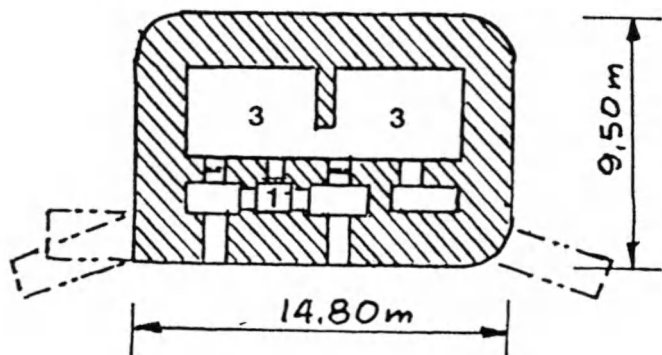

Vuurleidingsbunker, Rb type nr. M 157

1. Gassas (-sluis)
2. Nabijeverdedigingskamer
4. Munitiekamer
5. Geschutskamer
20. Radiokamer
21. Verwarmingsruimte
22. Ventilatiekamer
27. Rekenkamer (schootsbureau)
39. Officierverblijf
59. Peilstand
66. Meetstand

Geschutskazemat, Rb type nr. 671

Personeelsbunker, Rb type nr. 502

Munitiebunker, Rb type nr. 134

Fig. nr. 4 bis. Oostende 1940-1944. Bunkers v/d Batterij Hundius.

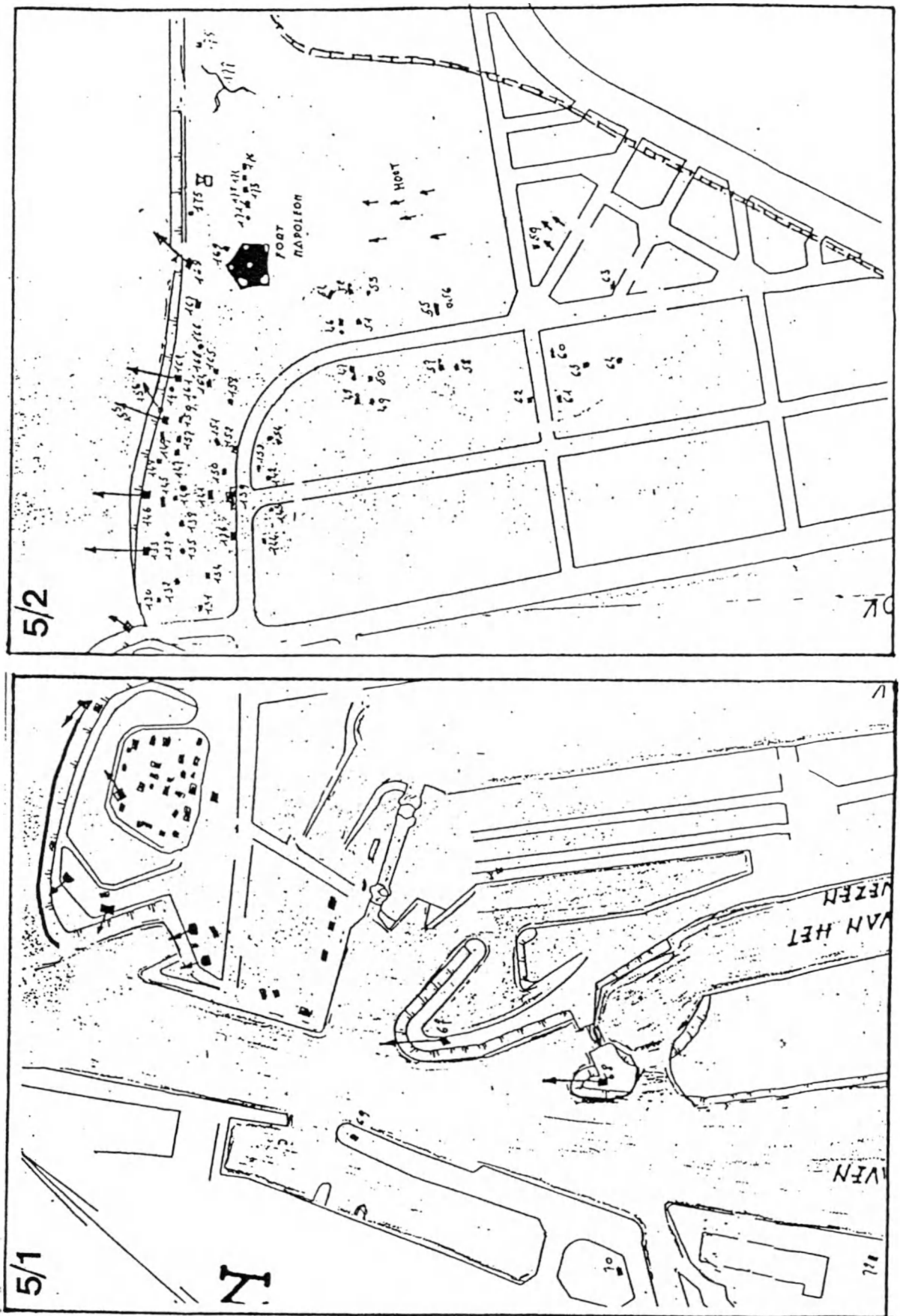
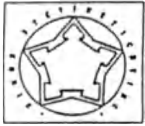

Fig. nr. 5 - Oostende 1940-1944. Inventariskaart van de Duitse versterkingswerken opgenomen door de Belgische Genie in de periode 1945-1946.

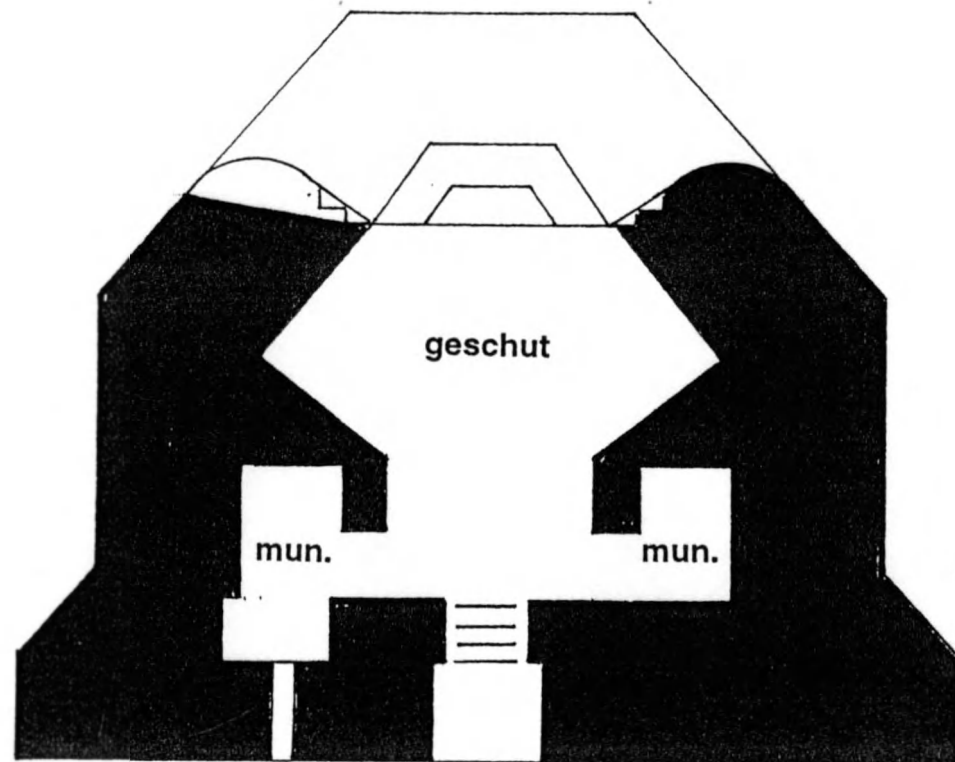
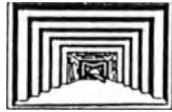
**Gechutskazemat voor ge-
schut in vaste opstelling**

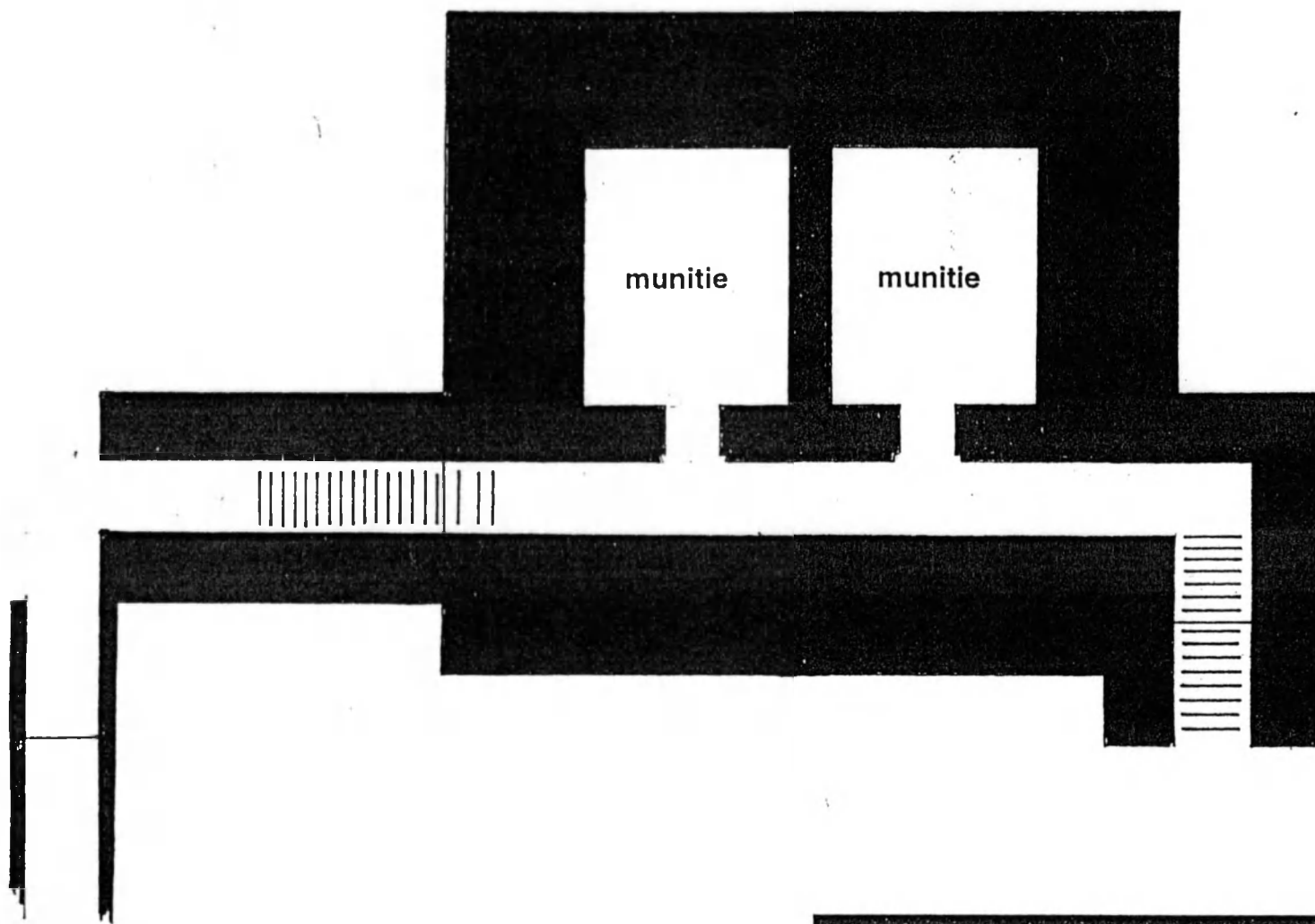

Regelbau 671

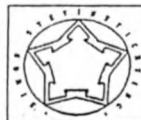
Oostende - batterij Hundius

© WMF - Simon Stevinstichting
Frank Philippart

Munitiebunker

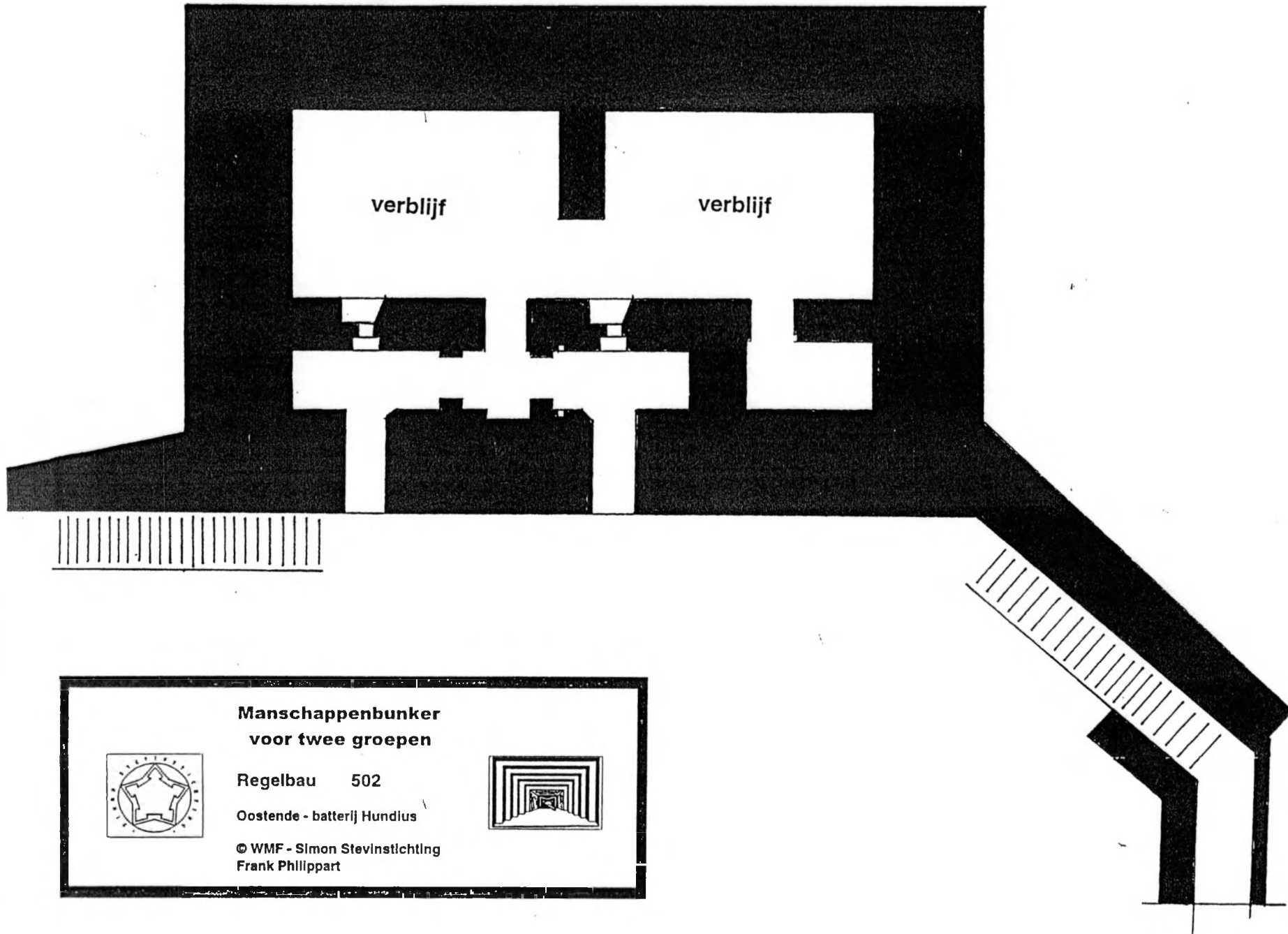

Regelbau Vf 52A

Oostende - batterij Hundius

© WMF - Simon Stevinstichting
Frank Philippart

verblijf

verblijf

**Manschappenbunker
voor twee groepen**

Regelbau 502

Oostende - batterij Hundius

© WMF - Simon Stevinstituut
Frank Philippart

